

Αθήνα, 1 Φεβρουαρίου 2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου

Θέμα: «Άμεση ανάγκη αντιμετώπισης των προβλημάτων του Προγράμματος “ΕΣΤΙΑ 2021”»

Η εμπέδωση του δόγματος της παθητικής αποτροπής των μεταναστευτικών και προσφυγικών ροών αποτελεί την σαφή προτεραιότητα της Κυβέρνησης στο πεδίο της μεταναστευτικής πολιτικής και πολιτικής ασύλου. Το εν λόγω δόγμα υλοποιείται συστηματικά, μέσω της διαρκούς επιδείνωσης των υλικών συνθηκών υποδοχής και φιλοξενίας, στο πλαίσιο μιας άστοχης, ανιστόρητης και εν τέλει επικίνδυνης αντίληψης ότι ο εγκλεισμός υπό άθλιες συνθήκες θα ελαχιστοποιήσει τις ροές προς την χώρα μας.

Η αγνόηση των γεωπολιτικών παραμέτρων στο εξωτερικό, καθώς και η προσπάθεια δημιουργίας ενός ακόμη ψευδεπίγραφου «success story» για τα ακροδεξιά ακροατήρια στο εσωτερικό, συνθέτουν μια εντελώς προβληματική βάση για την πολιτική της Κυβέρνησης. Είναι πλέον σαφές ότι ο σχεδιασμός του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, κ. Μηταράκη, βρίσκεται σε οξεία αντίθεση με τις ποικίλες συμβατικές και θεσμικές υποχρεώσεις της χώρας¹.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της πολιτικής αυτής αποτελούν οι κυβερνητικοί χειρισμοί που αφορούν και στο Πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ». Το Πρόγραμμα που σχεδιάστηκε με στόχο την εξασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης για τους αιτούντες διεθνή προστασία, μέσω της παροχής στέγης και λοιπών υποστηρικτικών υπηρεσιών, στο πλαίσιο του εθνικού και του ενωσιακού δικαίου.

Από το 2016 έως τον Δεκέμβριο του 2020 το Πρόγραμμα υλοποιούνταν σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα (UNHCR), ενώ από τον Ιανουάριο του 2021 το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου αναλαμβάνει την πλήρη εποπτεία και διαχείριση των προγραμμάτων στέγασης και ένταξης των προσφύγων στην Ελλάδα.

Η μεταφορά της αρμοδιότητας για το Πρόγραμμα θα έπρεπε να χαιρετιστεί ως θετική εξέλιξη προς την κατεύθυνση της άμεσης και ουσιαστικής συμμετοχής των ΟΤΑ στην θεμελίωση ενός νέου μοντέλου υποδοχής και φιλοξενίας. Ωστόσο, όπως η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ έχει ήδη επισημάνει σε αλληπάλληλα μέσα

¹ Βλ. και την πρόσφατη εξέλιξη: https://www.efsyn.gr/ellada/dikaionomata/278988_mko-prosfeygei-sti-hagi-kata-tis-elladas-gia-tis-paranomes

κοινοβουλευτικού ελέγχου², τα προβλήματα που συσσωρεύονται με ευθύνη της Κυβέρνησης απειλούν την αξιοπιστία και την βιωσιμότητά του.

Συγκεκριμένα, και ενώ η Κυβέρνηση διακήρυττε την επιβολή αυστηρών κανόνων επιλογής των ΜΚΟ και τη δημιουργία του σχετικού μητρώου, κατέληξε να τις κάνει δεκτές με την κατάθεση μιας απλής αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Μάλιστα, μετά την κατακραυγή για την επιλογή και κατάταξη στη δεύτερη θέση της «Hopeland», εξαναγκάστηκε να απαντήσει ότι όλες οι αιτήσεις των ΜΚΟ έγιναν δεκτές. Ωστόσο, αρκετές ΜΚΟ με εμπειρία στην διαχείριση του Προγράμματος δεν υπέβαλαν υποψηφιότητα, λόγω του περιορισμένου προϋπολογισμού που δεν ανταποκρίνεται σε ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης των ωφελούμενων.

Ταυτόχρονα, σε δεινή θέση βρίσκονται οι δεκατρείς Δήμοι που υλοποιούν το Πρόγραμμα, αφού οι κυβερνητικές αβελτηρίες, καθυστερήσεις και παραλείψεις, τους εκθέτουν για ακόμη μία φορά στις τοπικές κοινωνίες. Στο πλαίσιο αυτό, οι Δήμοι εντοπίζουν τις εξής δέσμες προβλημάτων:

Πρώτον, δεν έχουν λάβει σαφείς οδηγίες για την συμπλήρωση της ψηφιακής πλατφόρμας στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ), ούτε και για τη συγκέντρωση των απαιτούμενων δικαιολογητικών, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ολοκληρωθεί η διαδικασία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

Δεύτερον, δεν έχουν δοθεί, αν και τις έχουν επανειλημμένως ζητήσει, κατευθύνσεις σχετικά με τα παραδοτέα του Προγράμματος (οικονομικές καταστάσεις και προσδιορισμός ακριβούς φυσικού αντικείμενου).

Τρίτον, δεν έχει γίνει καμία εκπαίδευση αναφορικά με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του Προγράμματος, το πλαίσιο διαχείρισης των υπερκαταναλώσεων ή ζημιών, τη διαχείριση των προπληρωμένων καρτών, αλλά και το σοβαρό πρόβλημα του τρόπου απομάκρυνσης των μη συμμορφούμενων ωφελούμενων.

Τέταρτον, οι Δήμοι ανησυχούν ιδιαίτερα για τις ήδη δημιουργημένες οικονομικές υποχρεώσεις προς τους δημότες τους (ιδιοκτήτες και προμηθευτές), καθώς και προς τους εργαζόμενους, αφού αδυνατούν να τις εξοφλήσουν λόγω της καθυστέρησης στην υπογραφή των συμβάσεων χρηματοδότησης και στην άμεση εκταμίευση της προκαταβολής.

Οι ολιγωρίες και η έλλειψη σχεδιασμού της Κυβέρνησης θέτουν σε κίνδυνο το μέλλον του Προγράμματος. Τα προβλήματα είναι εμφανή και στην περίπτωση του Δήμου Λεβαδέων που έχει αναγνωριστεί πανελληνίως και διεθνώς ως παράδειγμα καλής πρακτικής στον τρόπο φιλοξενίας των αιτούντων άσυλο. Πράγματι, όταν ο Δήμος κλήθηκε το 2016 να συμμετάσχει στην εθνική προσπάθεια διαχείρισης του προσφυγικού, υλοποίησε ένα εναλλακτικό πρόγραμμα φιλοξενίας, στεγάζοντας τους αιτούντες άσυλο σε διαμερίσματα εντός της πόλης, διευκολύνοντας την πρόσβαση τους σε υπηρεσίες και δομές υγείας και εκπαίδευσης, σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

² Βλ. (α) <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c0d5184d-7550-4265-8e0b-078e1bc7375a/11467253.pdf>, (β) <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c0d5184d-7550-4265-8e0b-078e1bc7375a/11427366.pdf>, (γ) <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c0d5184d-7550-4265-8e0b-078e1bc7375a/11344826.pdf>.

Ένα Πρόγραμμα 480 θέσεων φιλοξενίας σε 80 διαμερίσματα που λειτουργεί από τον Νοέμβριο του 2016 μέχρι σήμερα, επ' ωφελεία των φιλοξενούμενων, αλλά και της τοπικής κοινωνίας, με ετήσιο προϋπολογισμό 1,5 εκατομμύριο ευρώ. Σήμερα διαπιστώνουμε, όμως, ότι με ευθύνη της Κυβέρνησης το Πρόγραμμα σταδιακά απαξιώνεται, αφού οι ωφελούμενοι περιορίζονται σε 295 και 12 διαμερίσματα παραμένουν κενά.

Επομένως:

Επειδή στόχος της Κυβέρνησης είναι να καταστεί η χώρα «ασπίδα της Ευρώπης» απέναντι στις ροές μεταναστών και προσφύγων, αλλά στην πραγματικότητα θα καταλήξει μια «αποθήκη ψυχών».

Επειδή είναι προφανές ότι, στο πλαίσιο του δόγματος της παθητικής αποτροπής, απώτερος στόχος της Κυβέρνησης είναι η απαξίωση του Προγράμματος που μεθοδεύεται σταδιακά με το άδειασμα των ξενοδοχείων και των διαμερισμάτων, ώστε οι διαμένοντες σε αυτά να μετακινηθούν στα κλειστά κέντρα κράτησης.

Επειδή οι περισσότεροι Δήμοι και αρκετές ΜΚΟ, αν και έχουν μακρόχρονη εμπειρία, δεν θα μπορέσουν να εκπληρώσουν λόγω της μειωμένης χρηματοδότησης τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο Πρόγραμμα, ενώ αντίθετα προωθούνται «ημέτερες» ΜΚΟ με ξεκάθαρες μεθοδεύσεις.

Επειδή δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα στο δίκτυο των δεκατριών Δήμων που συμμετέχουν, αφού η καθυστέρηση στην υπογραφή των συμβάσεων έχει προκαλέσει καθυστερήσεις στην καταβολή των υποχρεώσεών τους απέναντι στους δημότες τους, με ό,τι αυτό συνεπάγεται στην τρέχουσα συγκυρία της διπλής υγειονομικής και οικονομικής κρίσης.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

- 1) Θα σταλούν επιτέλους σαφείς οδηγίες στους Δήμους για την συμπλήρωση της αίτησης και των απαραίτητων δικαιολογητικών στην ψηφιακή πλατφόρμα του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ), ώστε να ολοκληρωθεί η διαδικασία συμμετοχής τους στο Πρόγραμμα;
- 2) Πότε θα δοθούν οι τελικές κατευθύνσεις σχετικά με τα παραδοτέα του Προγράμματος (προσδιορισμός του φυσικού αντικειμένου και οικονομικές καταστάσεις);
- 3) Πότε θα εκπαιδευτεί το εμπλεκόμενο προσωπικό σχετικά με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του Προγράμματος;
- 4) Πώς θα αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο της διαχείρισης οι υπερκαταναλώσεις ή ζημιές, και προπληρωμένες κάρτες;
- 5) Με ποιο τρόπο προτείνεται να αντιμετωπίζονται οι περιπτώσεις ωφελούμενων των οποίων η διάρκεια του καθεστώτος προστασίας έχει λήξει;

6)Πότε προσδιορίζεται χρονικά η υπογραφή των συμβάσεων του Προγράμματος «ΕΣΤΙΑ 2021», έτσι ώστε να πάψουν οι Δήμοι να εκτίθενται λόγω των δημιουργημένων οικονομικών υποχρεώσεων στις τοπικές κοινωνίες;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Πούλου Γιώτα

Ψυχογιός Γεώργιος

Αγαθοπούλου Ειρήνη Ελένη

Αλεξιάδης Τρύφων

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αυγέρη Θεοδώρα (Δώρα)

Αυλωνίτης Αλέξανδρος-Χρήστος

Βαγενά Άννα

Βαρδάκης Σωκράτης

Γιαννούλης Χρήστος

Γκαρά Αναστασία

Δρίτσας Θεόδωρος

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Ηγουμενίδης Νικόλαος

Θραψανιώτης Εμμανουήλ

Καρασαρλίδου Φρόσω

Κατρούγκαλος Γεώργιος

Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)

Κόκκαλης Βασίλειος

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χαράλαμπος

Μάρκου Κωνσταντίνος

Μουζάλας Ιωάννης

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Μωραΐτης Αθανάσιος

Ξενογιαννακοπούλου Μαρία – Ελίζα (Μαριλίζα)

Παπαδόπουλος Αθανάσιος

Παπαηλιού Γεώργιος

Παπανάτσιου Αικατερίνη

Ραγκούσης Ιωάννης

Σαρακιώτης Ιωάννης

Σπίρτζης Χρήστος

Τελιγιορίδου Ολυμπία

Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος

Φάμελλος Σωκράτης

Φίλης Νικόλαος

Φωτίου Θεανώ

Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης

Χρηστίδου Ραλλία